

GEMEENTE UTRECHT

**WERKPROGRAMMA
VOOR DE RAADSPERIODE 1986 - 1990**

HOOFDSTUK 17: INTERNATIONALE SAMENWERKING

- 17.1. De gemeente ondersteunt (zo mogelijk in samenwerking met het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking) projecten inzake bewustwording van en steun aan ontwikkelingsamenwerking, internationale solidariteit en de gevaren van de kernwapenwedloop.
- 17.2. Gemeenteambtenaren gaan meer dan tot nu toe het geval was technische adviezen aan ontwikkelingslanden geven. Deze ambtenaren brengen van deze activiteiten verslag uit aan de raad.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	blz.
Financiën	1
Verkelegenheid en stedelijke economie	1
Algemeen bestuur en democratisering	3
Emancipatie	4
Sociale zaken	6
Personeelsbeleid	8
Ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing	9
Bouw- en grondzaken	10
Volkshuisvesting	12
Verkeer en vervoer	12
Milieu, energiebesparing	13
Welzijn en gezondheidszorg	14
Onderwijs	14
Sport	15
Cultuur	16
Internationale samenwerking	17
	18

Raadsbesluit 15 mei 1986:

Dit werkprogramma wordt voor kennisgeving aangenomen en wordt gehanteerd als toelingskader voor de beoordeling van het door het College van Burgemeester en Wethouders te voeren beleid.

15.4. Waar mogelijk stimuleert de gemeente de organisatie van internationale sportevenementen in Utrecht.

15.5. De gemeente zal bij het zich verder ontwikkelen van de omni-sportverenigingen stimulerend optreden.

HOOFDSTUK 16: CULTUUR

16.1. Een actief gemeentelijk kunstbeleid is nodig om

- de nog steeds bestaande achterstand in de kunstsector te verkleinen,
- deelname aan culturele activiteiten te stimuleren van mensen met lagere inkomens en van achterstandsgroepen.
- in te kunnen spelen op het ontstaan van steeds meer vrije tijd,
- andere geldstromen (provincie, rijk, particulieren) aan te trekken.

Daarom wordt het beleid voortgezet om de kunstsector bij de bezuinigingen te ontzien en te waarderen in het kader van het oud-voor-nieuw beleid.

16.2. Kunstzinnige vorming en amateuristische kunstbeoefening zijn belangrijke hoekstenen voor het kunstbeleid. Dit dient in de verdeling van de middelen tot uitdrukking te komen. Coördinatie met andere instellingen is daartoe belangrijk.

16.3. In de eerste helft van de raadsperiode zal een gemeentelijke kunstnota uitgebracht worden. In deze nota krijgt, zowel in inhoudelijk als budgettair opzicht, de evenwichtige samenhang vorm tussen de verschillende soorten activiteiten (amateuristische kunst, kunstzinnige vorming, semi-professionele kunst, professionele kunst) en tussen de verschillende vormen (muziek-, toneel- en dans theater, beeldende kunsten, film/video, letteren).

In deze kunstnota wordt in ieder geval geregeld een procedure ten behoeve van open overleg en inspraak met/door betrokken en het stimuleren van minderheden cultuur, opdat deze een eigen plaats krijgt in het totale cultuurgebeuren.

16.4. Realisering van een middentheater zal geschieden in samenhang met bestaande accommodatie. Daartoe wordt een accommodatieplan ingesteld.

16.5. De mogelijkheden tot culturele uitingen in de wijken worden uitgebreid.

16.6. Cultuurruitingen en -evenementen dienen zich niet alleen in officiële ruimtes af te spelen. De mogelijkheid tot gebruik van de straat als podium wordt voortgezet.

16.7. De totstandkoming van lokale radio en televisie zal met kracht worden bevorderd.

18.8. Gestreefd wordt naar uitbouw van de steun die door particulieren en bedrijfsleven wordt gegeven aan cultuurevenementen.

- 14.5. Het onderwijsvoorrangsbeleid is een belangrijke prioriteit in het beleid. Integratie zal plaatsvinden met andere beleidsterreinen die het wegwerken van achterstanden beogen. Zonodig worden hiervoor extra gemeentelijke middelen ter beschikking gesteld.
  - 14.6. Het beleid voor kinderen uit etnische minderheden richt zich op Nederlandse taalvaardigheid, het inhalen van onderwijsachterstanden, doorstroming binnen het onderwijs, alsmede begeleiding van ouders en kinderen bij de school- en beroepskeuze en bij het vertrouwd maken met de waarden en normen van het Nederlandse onderwijsstelsel.
  - 14.7. Onderwijs in eigen taal en cultuur wordt dienstbaar gemaakt aan het wegnemen van onderwijsachterstanden en aan de Nederlandse taalvaardigheid.
  - 14.8. Etnische minderheden worden betrokken bij de bestuurlijke activiteiten in het onderwijs zoals het zitting hebben in de medezeggenschapsraad.
  - 14.9. Schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten wordt tegengegaan. In combinatie hiermee zal er meer aandacht zijn voor begeleiding en opvang van ongemotiveerde leerlingen/spijbelaars.
  - 14.10 De deelname van vrouwen in de schoolleiding wordt bevorderd.
  - 14.11 De overblijfsvoorzieningen op basisscholen worden verruimd en continuïteitsroosters ingevoerd.
  - 14.12 De gemeente zet zich in voor een geïntegreerd voortgezet onderwijs, waarin het keuze- of selectiemoment van het 12e naar het 15e of 16e levensjaar wordt uitgesteld.
  - 14.13 Voorzetting van de volwasseneneducatie en meer in het bijzonder de basiseducatie heeft een hoge prioriteit als instrument om mensen mondig(er) en weerbaarder te maken en om economische zelfstandigheid te bevorderen. Daarbij wordt een breed onderwijspakket aangeboden.
  - 14.14 Alfabetiseringscursussen worden voortgezet.
  - 14.15 De gemeente gaat een stimulerende rol spelen op het gebied van de beroepskwalificerende educatie.
- ## HOOFDSTUK 15: SPORT
- 15.1. Gelet op de toename van de vrije tijd is een voorwaardenscheppend beleid op het terrein van de sport van grote betekenis. In dat kader zal het beleid op de terreinen van o.a. recreatiesport, sport overdag, kennismakingscursussen worden voortgezet en uitgebouwd.
  - 15.2. Bij het tarievenbeleid is uitgangspunt dat sportbeoefening ook voor de lagere inkomensgroepen betaalbaar blijft.
  - 15.3. De gemeente blijft deelname aan sport door gehandicapten en etnische minderheden bevorderen.

HOOFDSTUK 1: INLEIDING

De Collegevormende raadsfracties kiezen in de periode 1986 - 1990 voor de volgende hoofdlijnen van het beleid:

- 1.1. Aanvulling van het ingezette financiële beleid met een krachtige voortzetting van een stimuleringsbeleid om weer perspectief te bieden voor Utrechtse bewoners, speciaal de sociaal- en economisch zwakkeren onder hen.
- 1.2. Bevorderen van emancipatie van achtergestelde groepen.
- 1.3. Verbeteren van de efficiëntie en de kwaliteit van de lokale overheid en het streven naar wijksgewijze democratisering.
- 1.4. Voortzetting van het stadsvernieuwingbeleid in de oude wijken voor met name de lager betaalden en een verdere invulling van de compacte stad.
- 1.5. Het gemiddeld niet boven de trend laten uitkomen en zo mogelijk verlagen van de gemeentelijke tarieven.
- 1.6. Het zo mogelijk verhogen van het rendabel en het tenminste handhaven van het onrendabel investeringsvolume. Het aantrekken en stimuleren van nieuwe werkgelegenheid.
- 1.7. Het bevorderen van gelijke deelname aan het onderwijs.
- 1.8. Het zoveel mogelijk in stand houden en zo mogelijk kwalitatief verbeteren van het voorzieningenniveau.
- 1.9. Het bepleiten van verdergaande decentralisatie van rijks- en provinciale taken en bevoegdheden naar de gemeente met de daarbij behorende middelen.
- 1.10. Uitgangspunt is behoud en verbetering van de kwaliteit van het milieu.

Deze uitgangspunten worden in de volgende onderdelen nader uitgewerkt. Uitvoering van dit werkprogramma zal op een systematische wijze worden opgezet. In begroting en meerjarenbegroting wordt de uitvoering van het werkprogramma centraal gesteld. Hiermee wordt de voortgangscontrole van de raad verbeterd. Tevens vindt er op deze wijze jaarlijks een toetsing van de collegevoorzstellen aan het werkprogramma plaats. Dit betekent een andere opzet van de Nota van Aanbieding, zodat deze meer dan tot dusver het kader wordt waarin de beleidsuitgangspunten worden uitgewerkt in concrete beleidsvoornemens, naast een overzicht van de lopende activiteiten.

HOOFDSTUK 2: FINANCIËN

- 2.1. De gemeente streeft naar een sluitende begroting in 1988 en het sluitend houden van de begroting daarna.
- 2.2. Zolang de begroting nog niet sluitend is, staat de gemeente een bezuinigingsbeleid voor onder de volgende randvoorwaarden:

het zo laag mogelijk houden van de gemeentelijke tarieven, een hoog investeringsniveau, het ontzien van het voorzieningenniveau in met name de oudere wijken en het handhaven van het beginsel van geen gedwongen ontslagen onder voorwaarde van medewerking aan een overplaatsingsbeleid. Voor de gesubsidieerde instellingen blijft gelden de garantie van geen gedwongen ontslagen tot 1-1-1988. Onderzocht zal worden of en onder welke aanvullende voorwaarden deze garantie daarna gehandhaafd kan worden.

2.3. Na het voltooiën van het in de vorige raadsperiode ingezette bezuinigingsbeleid dienen verdere bezuinigingen te worden vermeden.

Eventuele tekorten, danwel na te streven reserves dienen in de eerste plaats opgevangen, resp. gerealiseerd te worden in de inkomstenfeer, voor zover niet de tarieven en belastingen betreffend.

2.4. In deze raadsperiode zal het investeringsniveau op een hoog peil worden gehouden, inclusief de onrendabele investeringen. Dit is noodzakelijk speciaal met het oog op de stadsvernieuwing, het realiseren van voorzieningen in de wijken en het in stand houden en bevorderen van de werkgelegenheid.

2.5. Zolang de landelijke ontwikkeling geen koopkrachtherstel inhoudt voor de minimuminkomens, dient het gemeentelijk heffingen- en tarievenbeleid aan dit koopkrachtherstel een bijdrage te leveren, met name op het gebied van de woonlasten.

2.6. Zodra er financiële ruimte voor is, wordt het jaarlijks beschikbare bedrag van f 1 miljoen voor nieuw beleid verhoogd. Naast dit bedrag van f 1 miljoen wordt binnen de sectoren een krachtig oud voor nieuw beleid gevoerd van ten minste f 4 miljoen per jaar.

2.7. Bezien zal worden in hoeverre de tariefstelling van voorzieningen zodanig kan worden bijgesteld, dat de tarieven van voorzieningen die veel door lager betaalden worden gebruikt, worden verlaagd.

2.8. Tezamen met de andere grote gemeenten zal Utrecht bij het rijk aandringen op een zodanige systematiek van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds, dat recht wordt gedaan aan de bijzondere problemen van de grote stad. Daarbij gaat het in ieder geval om volledige vergoeding van het gemeentelijk aandeel van de bijstandskosten, een ruimere vergoeding van de stadsvernieuwing en het terugdraaien van de profiJKorting, tot uiting komend in structurele verhogingen van de uitkering.

2.9. Om de onder 2.2. genoemde gemeentelijke randvoorwaarden voor het bezuinigingsbeleid veilig te stellen, wordt geen artikel 12-status aangevraagd zolang er perspectief blijft bestaan op een sluitende begroting.

In de subsidieverlening is er prioriteit voor wijken met relatief veel lagere inkomens.

13.3. Er komt een algemene subsidieverordening, waarin de voorwaarden voor subsidieverlening zijn neergelegd.

13.4. De toegankelijkheid van voorzieningen voor etnische minderheden wordt vergroot, o.a. door te stimuleren dat meer medewerk(st)ers uit die groepen worden aangesteld.

13.5. Uitbreiding van het aantal kinderdagverblijven heeft prioriteit.

13.6. De wijkfunctie van de bejaardenoorden wordt versterkt.

13.7. Een alarmeringssysteem voor ouderen wordt uitgebreid over de hele stad.

13.8. De gemeente bevordert dat revalidatie-instellingen zoals De Hoogstraat, hun speciale voorzieningen openstellen voor gehandicapte mensen in de stad.

13.9. Bij de uitvoering van het vestigingsbeleid van huisartsen zal bij gelijke geschiktheid de vestiging worden bevorderd van vrouwelijke huisartsen en/of huisartsen uit etnische groepen.

13.10 Het overmatig gebruik van alcoholische dranken en het roken wordt, waar mogelijk tegengegaan.

13.11 In het drugsbeleid zijn preventie en hulpverlening het belangrijkste. Speciale aandacht gaat uit naar de hoogste risicogroepen.

13.12 De G.G. en G.D. moet registratie en epidemiologisch onderzoek op het terrein van de verslavingszorg gaan uitvoeren.

HOOFDSTUK 14: ONDERWIJS

14.1. Het gemeentelijk onderwijsbeleid moet gericht blijven op goede kwaliteit en op het opheffen van ontwikkelingsachterstanden, op democratisering en op emancipatie van de burgers. Tevens moet het onderwijsbeleid inspelen op een zich veranderende samenleving, waarin technologisering en meer vrije tijd de leefstijl steeds meer gaan beïnvloeden. Het emancipatieproces in het onderwijs heeft ook betrekking op de roldoorbreking, het lesmateriaal, de onderwijsmethoden, de kinderopvang tussen en na de schooltijden en het personeels- en aanstellingsbeleid.

14.2. Bij fusies geldt als regel dat openbare scholen openbaar blijven. Van deze regel zal slechts bij hoge uitzondering worden afgeweken en slechts dan, als het alternatief algemeen bijzonder onderwijs is.

14.3. Openbare basisscholen moeten een wijkvoorziening zijn. Bij fusies wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid van deze scholen.

14.4. Het onderwijs dient bij te dragen tot een vergroting van de wederzijdse belangstelling, begrip en respect voor de verschillen in taal en cultuur tussen de leerlingen.

- 11.5. Het aantal parkeerplaatsen in de stad dat gereserveerd is voor gehandicapten wordt uitgebreid.
- 11.6. De toegankelijkheid van openbare gebouwen en wegen voor gehandicapten zal verder worden vergroot.
- 11.7. Onderzocht wordt de mogelijkheid het gedempte deel van de singelgracht weer geheel open te maken.

HOOFDSTUK 12: MILIEU, ENERGIEBESPARING

- 12.1. De gemeente zal door voorlichting, het bevorderen van het ophalen van afval, gescheiden afval en het inrichten van depots, de afvalstromen binnen de gemeente beperken, en recycling bevorderen.
- 12.2. Het verzamelen, ophalen (frequentie) van huisvuil wordt aangepast aan de woonwerk-omstandigheden.
- 12.3. De gemeente voert een beleid ter voorkoming, bestrijding en verwijdering van bodemverontreiniging. De gemeente bepleit overdracht van bevoegdheden en middelen van hogere overheden naar de gemeente.
- 12.4. De afgifte van milieuvergunningen wordt zoveel mogelijk gecoördineerd met de afgifte van andere vergunningen zoals voor bouw en horeca.
- 12.5. Er zal voor de gehele stad een energieplan worden opgezet. In dit plan worden energievraag en energieaanbod geïnventariseerd, de mogelijkheden tot energiebesparing, rentabiliteit van projecten, prioriteiten in de uitvoering en een rendabele financiële uitwerking. Uitgangspunt moet zijn energiebesparing voor de gehele stad binnen een afzienbare termijn (van bijvoorbeeld tien jaar). Onderdeel van het energieplan voor de stad is akoestische en thermische (na)isolatie, gekoppeld aan het systematische onderhoud van woningen van gemeente en corporaties.
- 12.6. Een energiebesparingsbeleid moet gepaard gaan met voldoende inspraak om particuliere initiatieven mogelijk te maken, terwijl voorfinanciering van particuliere energieprojecten door of via de gemeente onderzocht moet worden.
- 12.7. De energielasten worden zoveel mogelijk omlaag gebracht o.a. door maatregelen in de sfeer van bemeting en installaties.

HOOFDSTUK 13: WELZIJN EN GEZONDHEIDSZORG

- 13.1. Bij het sluitend maken van de begroting worden voorzieningen op het gebied van welzijn en gezondheidszorg ontzien, met name wanneer het gaat om voorzieningen voor lager betaalden, de emancipatie van achtergestelde groepen, ouderen, gehandicapten, kinderopvang, gezinsverzorging en de oude wijken.
- 13.2. Instellingen op de terreinen van welzijn en gezondheidszorg worden wijksgewijs georganiseerd.

HOOFDSTUK 3: WERKGELEGENHEID EN STEDELIJKE ECONOMIE.

- 3.1. Gedurende de raadsperiode wordt geïnvesteerd ten behoeve van de bevordering van (cultuur) toerisme en recreatie. In het kader van de in samenwerking met o.a. het bedrijfsleven opgezette Utrecht Promotie wordt de (low-budget) hotelaccommodatie flink uitgebreid.
- 3.2. Binnen de verruimende mogelijkheden van de wet streeft de gemeente naar meer spreiding van openingstijden van voorzieningen en winkels, dit na overleg met de organisaties. Wijksgewijs worden avondwinkels toegelaten.
- 3.3. Onderzocht wordt in hoeverre voor de vestiging van nieuwe bedrijven in Utrecht een wervend systeem van grondprijzen (flexibel) wordt gehanteerd, waarbij de bijzondere positie van Utrecht in randstad en stadsregio uitgangspunt is.
- 3.4. Er wordt op korte termijn een geïntegreerd werkgelegenheidsplan opgesteld waarvan de doeleinden zijn:
uitbreiding van de werkgelegenheid in Utrecht en behoud van de bestaande werkgelegenheid waaronder het midden- en kleinbedrijf, het op elkaar afstemmen van vraag naar en aanbod van arbeid, stimulering van starters, het formuleren van een arbeidsmarkt- en omscholingsbeleid, het vaststellen van de ruimtelijke, infrastructuurle en financiële voorwaarden en het benutten van de mogelijkheden die nieuwe technologie en informatica bieden voor werkgelegenheidsbevordering.
Bij promotie en acquisitie van bedrijven en het opstellen van het werkgelegenheidsplan wordt gestreefd naar een integratie van initiatieven van gemeente, provincie, particuliere organisaties, werkgeversorganisaties en het Gewestelijk Arbeidsbureau.
- 3.6. Het verkrijgen van benodigde informatie en vergunningen door bedrijven wordt vereenvoudigd door een adequaat toegerust bedrijfscontactpunt.
- 3.7. De gemeente stimuleert en ondersteunt, in samenwerking met het bedrijfsleven, het opzetten van kleinschalige bedrijven o.a. door middel van betaalbare bedrijfsruimten, subsidie van levensvatbaarheidsonderzoeken, extra steun voor projecten van vrouwen, jongeren en etnische minderheden.
- 3.8. Zolang de werkloosheid hoog blijft wordt het terugloopebeleid verder uitgebouwd waarbij naar het rijk een weinig bureaucratische aanpak en achterafverantwoordelijkheid wordt bepleit.
- 3.9. Er wordt bij het rijk op aangedrongen om de vier grote steden een belangrijker plaats en meer eigen verantwoordelijkheid te geven in het regionaal sociaal-economisch beleid.
- 3.10. Er komt een procedureregeling waarin de gemeente, onder voorwaarden, steun verleent aan Utrechtse bedrijven die in moeilijkheden verkeren.

- 3.11. Stimulering van de werkgelegenheid moet gepaard gaan met een verantwoord inpassing in sociale - en omgevingsrandvoorwaarden. Daarom wordt een strenge controle uitgeoefend op de naleving van de Hinderwet, blijft het vestigingsstatuut gehandhaafd en komt er een opdrachtenstatuut.
- 3.12. Werken met behoud van uitkering moet aan een aantal randvoorwaarden voldoen met betrekking tot vrijwilligheid, geen verdringing van betaalde en vrijwillige arbeid en rechtspositionele aspecten. Er is een voorkeur voor een gemeentelijke toetsingscommissie.
- 3.13. De gemeente zet zich in voor verruiming van scholing met behoud van uitkering.
- 3.14. Er wordt een maximaal gebruik gemaakt van subsidiemogelijkheden om de werkgelegenheid te bevorderen. Daartoe vindt een systematische inventarisatie plaats van de mogelijkheden.
- 3.14. Een goede samenwerking tussen de Gemeentelijke Sociale Dienst en het Gewestelijk Arbeidsbureau is een eerste vereiste om werkzoekenden weer aan betaald werk of aan aanvullende scholing te helpen. Het tijdelijk werken in een stage die werklozen arbeidservaring, scholing en kennis geeft, is een belangrijk middel. Voor de erkenning van de stage wordt de Utrechtse Toetsingscommissie ingeschakeld.

HOOFDSTUK 4: ALGEMEEN BESTUUR EN DEMOCRATISERING

- 4.1. Het gemeentelijk handelen zal voortdurend worden getoetst met behulp van heroverweging, beleidsanalyse, automatisering en een adequate bedrijfsvoering. Doel is vergroting van de efficiëncy, doelmatigheid, effectiviteit en toegankelijkheid voor de burgers van het gemeentelijk apparaat. Hiertoe wordt de ombuigingsorganisatie gereorganiseerd.
- 4.2. Het automatiseringsproces wordt intensiever begeleid, zowel voor wat betreft de technische aspecten, privacy aspecten als de gevolgen voor personeel, dienstverlening aan de burger en lokale democratie. Daarvoor wordt een integraal informatieplan ontwikkeld, waarbij alle gemeentelijke bestanden worden betrokken.
- 4.3. De gemeentelijke organisatie wordt verder aangepast aan de doelstellingen van de nota's die betrekking hebben op de organisatie, democratisering en emancipatie binnen het gemeentelijk apparaat. Zelfbeheer en contractmanagement worden daarbij zodanig opgezet dat, naast een grotere uitvoeringszelfstandigheid voor de gemeentelijke afdelingen en diensten, het inzicht van de raad in en de controle van de raad op de gemeentelijke organisatie wordt vergroot.
- 4.4. Bij subsidiëring van instellingen worden de mogelijkheden van en de voorwaarden voor budgetfinanciering onderzocht.

- 10.8. Er zullen hernieuwde pogingen worden ondernomen om doorstroming te bevorderen teneinde relatief goedkope woningen voor toewijzing aan urgent woningzoekenden beschikbaar te krijgen.
- 10.9. Er wordt bevorderd dat regio-gemeenten bouwen voor Utrechtse urgente woningzoekenden.
- 10.10 Toewijzing van woonruimte aan vrouwen uit opvang-voorzieningen als Blijf-van-mijn-Lijf vindt plaats binnen zes maanden na opname. Met de regio-gemeenten worden hierover afspraken gemaakt.
- 10.11 Etnische minderheden worden gestimuleerd lid te worden van woningbouwverenigingen. De woningbouwverenigingen worden gestimuleerd leden van etnische minderheidsgroepen in bestuur en/of organisatie op te nemen.
- 10.12 Er wordt een woonruimte-adviescommissie ingesteld die de taak krijgt het college te adviseren en is samengesteld uit vertegenwoordigers uit woonconsumenten-groeperingen.
- 10.13 Het gemeentelijk woningbedrijf (Woningbeheer) wordt verzelfstandigd.

HOOFDSTUK 11: VERKEER EN VERVOER

- 11.1. Een verantwoorde besluitvorming ten behoeve van het verkeers- en vervoersgebeuren dient zijn basis te vinden in het verkeerscirculatieplan. Een beleidsmatige verdere vervolmaking dient gestalte te krijgen in jaarlijkse V.C.P.-actieplannen. Uitgangspunt daarbij is een flexibele aanpak, waarbij tussentijdse aanpassingen aan ontwikkelingen mogelijk moeten zijn.
- 11.2. Er worden maatregelen genomen om de veiligheid van het verkeer verder te vergroten. Vooral het langzame verkeer verdient daarbij extra aandacht o.a. door middel van fietsroutes, (bewaakte) fietsenstallingen, in meer zones een maximumsnelheid van 30 km per uur en het aanleggen van rolstoelroutes.
- 11.3. Het openbaar vervoer zal worden bevorderd, o.a. door middel van de onderlinge afstemming van de diverse soorten openbaar vervoer, fysieke maatregelen en door middel van het bepleiten van een eigen tarievenbeleid, aansluitend aan de landelijke ontwikkeling. Onderzoek vindt plaats naar het invoeren van alternatieve openbaar vervoermogelijkheden.
- 11.4. Binnen de singels worden alleen stallingsvoorzieningen (waaronder parkeergarages) gebouwd ten behoeve van bewoners en belanghebbenden. Nieuwe voorzieningen voor kortparkeerders mogen binnen de singels alleen als:
  - daarmee bestaande terreinen in de binnenstad parkeervrij worden gemaakt,
  - nieuwe (bedrijfs)vestigingen stallingsvoorzieningen noodzakelijk maken omdat anders de parkeerdruk op de omgeving te groot wordt.

HOOFDSTUK 9: BOUW- EN GRONDZAKEN

- 9.1. De produktie van nieuwbouwwoningen in "open gaten" en andere geschikte terreinen zal de komende jaren op een hoog niveau dienen te blijven.
- 9.2. Bij het bouwen van woningen, zowel in de huur- als in de koopsector, dient zoveel mogelijk te worden uitgegaan van stedelijk bouwen, een en ander in relatie tot de omgeving.
- 9.3. Bij het bouwbeleid gaat de voorkeur uit naar laagbouw.
- 9.4. De architectonische vormgeving van de stad is een belangrijk onderdeel van het bouwbeleid. De toestandkoming van creatieve bouwvormen zal worden bevordert.
- 9.5. Nieuwbouwplannen worden getoetst op energiezuinigheid en criminaliteitsgevoeligheid, waaronder veiligheid voor vrouwen.
- 9.6. Het beginsel dat grond in de vorm van erfpacht wordt uitgegeven blijft gehandhaafd.

HOOFDSTUK 10: VOLKSHUIVESTING

- 10.1. Woningbouw zal plaatsvinden volgens de uitgangspunten van het Volkshuisvestingsplan 1985, dat periodiek geëvalueerd en zonodig bijgesteld zal worden.
- 10.2. Uitgangspunt blijft dat de prioriteit wordt gegeven aan het bouwen van woningen met sociale huizen. Daarnaast wordt prioriteit gegeven aan categorieën bewoners die nog te weinig aan bod komen zoals bejaarden, woongroepen en gehandicapten.
- 10.3. Het bouwen van (premie) koopwoningen zal op basis van het Volkshuisvestingsplan worden bevorderd, met dien verstande dat realisering niet plaatsvindt door of vanwege de corporaties.
- 10.4. Bevorderd wordt dat het gemeentelijk woningbedrijf bij nieuwbouw gelijk wordt behandeld als de corporaties.
- 10.5. Woningwetwoningen en daarmee gelijk te stellen woningen worden niet verkocht. Indien de belangen van de huurders van de gemeentelijke volkshuisvesting voldoende gewaarborgd worden, is overdracht van woningwetwoningen aan corporaties mogelijk.
- 10.6. De gemeente moet haar eindverantwoordelijkheid behouden voor een eerlijke en doelmatige verdeling van alle goedkope, schaarse woningen. De urgentie blijft daarbij het belangrijkste uitgangspunt.
- 10.7. De voorlichting door het Gemeentelijk Huisvestingsbureau over inschrijving, urgentiebeoordeling, toewijzing, wachtlijden en de mogelijkheden van individuele huursubsidie wordt verbeterd.

- 4.5. De gemeente maakt zich sterk bij rijk en provincie voor overdracht van bevoegdheden en middelen, opdat een eigen op economisch herstel gericht beleid mogelijk wordt en de toezichthoudende taak van de provincie op de gemeente minder gedetailleerd plaatsvindt.
- 4.6. Intergemeentelijke samenwerking in de Utrechtse regio wordt van groot belang geacht. De gemeente blijft daarbij uitgaan van een samenwerkingsverband van Utrecht met alle omliggende gemeenten. De samenwerking zal vooral gestalte moeten krijgen op onder andere de terreinen werkgelegenheid, volkshuisvesting, milieu, volksgezondheid, verkeer en openbaar vervoer.
- 4.7. Het proces van ambtelijke deconcentratie wordt voortgezet. Ambtenaren krijgen een gedelegeerde beslissingsbevoegdheid en hebben een ondersteunende taak met betrekking tot wijk- en bewonersorganisaties.
- 4.8. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden kunnen, binnen door de raad vastgestelde randvoorwaarden, worden overgedragen aan democratisch functionerende bewonersorganisaties.
- 4.9. Indien organisaties maatschappelijk zinvolle en wenselijke initiatieven ontplooiën en democratisch functioneren, zal de gemeentelijke overheid zich beperken tot het formuleren van beleid en het vaststellen van randvoorwaarden, waarbinnen deze organisaties zelf zorg dragen voor de uitvoering.
- 4.10. De instelling van buurtbudgetten wordt bevorderd om de wijksgewijze democratisering daadwerkelijk mogelijk te maken binnen door de raad vast te stellen beleidslijnen.
- 4.11. De voorlichting, zo mogelijk geïntensiveerd, zal onder meer worden aangewend ten behoeve van
  - kennis van de verschillende bevolkingsgroepen over elkaars cultuur
  - informatie aan vrouwen over o.a. rechtspositie, werk, educatie en kinderopvang, met speciale aandacht voor vrouwen uit etnische groepen.
- 4.12. Er vindt een verdere democratisering plaats binnen de verschillende beleidssectoren door middel van
  - een beleidsgerichte verbreding van inspraakmogelijkheden
  - een vroegtijdig informeren en betrekken van bevolkingsgroepen bij planontwikkeling.
- 4.13. Het contact tussen politie en burgers moet verder worden verbeterd. Het wijksgewijs organiseren van de politie is daartoe een belangrijke aanzet.
- 4.14. Vertrouwen tussen burgers en politie is een zeer belangrijk uitgangspunt voor openbare orde. Daar waar dit vertrouwen te weinig aanwezig is, heeft herstel ervan de hoogste prioriteit. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan de positie van etnische groepen en het seksueel geweld tegen vrouwen.

- 4.15. Er komt een beleidsplan ter voorkoming van de (kleine) criminaliteit.
- 4.16. Teneinde het gemeentelijk en justitieel beleid meer democratisch op elkaar af te stemmen wordt gestreefd naar een regelmatig overleg tussen Openbaar Ministerie en de raadscommissie.
- 4.17. Het beleid ter voorkoming en bestrijding van vandalisme zal worden geïntensiveerd.
- 4.18. Voorkoming van bestrijding van milieudelicten, klein en groot krijgen hoge prioriteit.
- 4.19. Het anti-discriminatiebeleid ter voorkoming en bestrijding van discriminatie naar ras, sexe en seksuele geaardheid wordt krachtig bevorderd. Uitvoering wordt gegeven aan de nota "Samen - leven in Utrecht".
- 4.20. Er komt een algemene klachtenregeling voor Utrechtse burgers, mogelijk in de vorm van een gemeentelijke ombudsfunctie.
- 4.21. Er worden stappen ondernomen ter verbetering van de positie van de gemeenteraadsleden en de rechtspositieregeling van de gemeenteraadsleden.

HOOFDSTUK 5: EMANCIPATIE

- 5.1. Emancipatie is gericht op bevordering van zelfstandigheid en mondigheid van individuele en groepen burgers en het doorbreken van traditionele rolpatronen. Het gemeentelijk emancipatiebeleid is een geïntegreerd onderdeel van alle beleidssectoren.

Vrouwen

- 5.2. Uitgangspunt voor het beleid op het gebied van vrouwenemancipatie is de Nota Emancipatiebeleid die zonodig zal worden geactualiseerd.
- 5.2. Er blijft een coördinerend wethouder Emancipatie en de overige collegeleden blijven verantwoordelijk voor het emancipatiebeleid in de eigen portefeuille.
- 5.4. Het ambtelijk coördinatiepunt wordt uitgebreid. Er komt een rechtstreekse adviesbevoegdheid aan de coördinerend wethouder en aan het college.
- 5.5. De stuurgroep Emancipatie krijgt een nieuwe opzet, zo dat de ambtelijke top duidelijk verantwoordelijkheid krijgt bij het afstemmen van het totale gemeentelijke beleid op de emancipatie doelstellingen.
- 5.6. De raadscommissie voor (o.a.) Emancipatie wordt regelmatig betrokken bij de voortgang van het beleid.
- 5.7. Binnen de ruimte voor nieuw beleid wordt jaarlijks een bedrag gereserveerd voor nieuw emancipatiebeleid.

- 8.9. Stadsvernieuwing en woningverbetering zullen in de komende jaren met onverminderde inspanning worden voortgezet. Het aandeel van de stadsvernieuwing in de gemeentelijke financiën zal tenminste gelijk blijven aan het aandeel van de jaren 1985 - 1986.
- 8.10. De betrokkenheid van buurten bij de opstelling en uitvoering van het Meerjarenprogramma Stadsvernieuwing wordt verder vergroot.
- 8.11. Voor 1 mei 1988 zullen in de stadsvernieuwinggebieden, na de evaluatie van het Wijkbureau Stadsvernieuwing Wittevrouwen, Vogelenbuurt en Lauwerrecht, vier à vijf wijkbureau's werkzaam zijn.
- 8.12. Na het proces van stadsvernieuwing zal de bestaande organisatie, inclusief het wijkbureau in het betreffende gebied, worden omgebouwd tot een eenvoudiger beheersorganisatie, met name op het gebied van de stadsontwikkeling in ruime zin.
- 8.13. De organisatie van de stadsvernieuwing, werkend vanuit de wijkbureau's, wordt ondergebracht bij de R.O.V.U.
- 8.14. Voortzetting en uitbreiding van een geïntegreerd achterstandsgebieden-, minderheden- en stadsvernieuwingbeleid in relatie tot het P.C.G.-beleid is geboden.
- 8.15. Een zorgvuldig beheer, onderhoud en verbetering van woningen in de na-oorlogse wijken in een planmatige aanpak, moet voorkomen dat deze wijken een nieuwe generatie stadsvernieuwinggebieden gaan vormen. De landelijke trend tot systematisch beheer en onderhoud van de na-oorlogse sociale woningbouw zal voor Utrecht worden vertaald en met kracht bevorderd. Extra middelen van het rijk zijn hiervoor absoluut noodzakelijk.
- 8.16. In het kader van het Meerjarenplan Stadsvernieuwing worden nadere plannen gemaakt om in de stadsvernieuwinggebieden met de grootste achterstand meer woningen, in de regel bloks- of straatsgewijs, aan te kopen en te verbeteren.
- 8.17. Na evaluatie van de proef met het voorkeursrecht wordt bezien hoe dit instrument in meer gebieden kan worden toegepast.
- 8.18. Restauratie van panden en de monumentenzorg als integraal onderdeel van de stadsvernieuwing zal onverminderd worden voortgezet, ook ten behoeve van de volkshuisvesting. In dit kader zal ook het wonen boven winkels in de binnenstad worden bevorderd.
- 8.19. Prioriteit wordt gegeven aan aanpassing en verbetering van de woonomgeving ten behoeve van een prettig woonmilieu en een voldoende voorzieningenpakket, inclusief het verplaatsen van milieuhinderlijke bedrijven.
- 8.20. De leefbaarheid in de binnenstad wordt verder gestimuleerd. Daartoe wordt o.a. een terughoudend beleid gevoerd ten aanzien van gemotoriseerd verkeer en ten aanzien van verdere grootschalige kantoorontwikkeling.

De deeltijdbanen moeten bij voorkeur een voldoende inkomen bieden voor één persoon, terwijl deeltijders gelijke kansen moeten hebben op promotie, loopbaanbegeleiding en scholingsmogelijkheden. Deeltijdarbeid voor hogere functies wordt bevorderd.

- 7.9. Zolang deeltijders voorlopig lopen bij de arbeidstijdvermindering moeten zij worden vrijgesteld van verplichte arbeidstijdvermindering.
- 7.10. De herbezettingsschikkingen worden volledig besteed aan het scheppen van arbeidsplaatsen. Herbezetting moet het grootst zijn daar waar de werkdruk het grootst is en de nadruk ligt op (bestaande of nieuwe) uitvoerende en dienstverlenende taken.
- 7.11. Er komt een regeling voor ouderschapsverlof.
- 7.12. De mogelijkheid voor personeel de kinderen tijdens de werkuren onder te brengen bij een kinderdagverblijf wordt uitgebreid.
- 7.13. De gemeente is terughoudend in het aangaan van niet reguliere arbeidscontracten.

HOOFDSTUK 8: RUIMTELIJKE ORDENING EN STADSERNIEUWING

- 8.1. Het opstellen en herzien van bestemmingsplannen en stadsvernieuwingplannen wordt met kracht voortgezet teneinde een gewenste ontwikkeling van de stedelijke deelgebieden mogelijk te maken en de rechtszekerheid van bewoners en gebruikers te bevorderen.
- 8.2. Er zal gebruik worden gemaakt van het instrument van de leefmilieuvordering.
- 8.3. Stadsrandlokaliteiten die daarvoor in aanmerking komen, zullen in deze raadsperiode qua bestemmingsplanprocedures gereed dienen te zijn voor woningbouw.
- 8.4. Stedelijke verdichting zal afgewogen geschieden opdat zowel het historisch karakter van de stad als een goede woonomgeving behouden blijven.
- 8.5. Vrijkomende gebouwen en terreinen van de Rijksuniversiteit zullen zoveel mogelijk worden benut ter stimulering van de woonfunctie.
- 8.6. Op basis van een Globale Planologische Visie zal het gebied Catharinensingel tussen Vaartsebuurt en Moreelsepark verder worden ontwikkeld. Het A.Z.U.-gebied zal voornamelijk een woonfunctie krijgen.
- 8.7. Bevorderd wordt dat een deel van de Rijksuniversiteit in de oude stad gevestigd blijft.
- 8.8. In het kader van het stimuleringsbeleid wordt gezocht naar invulling van een werkgelegenheidsbestemming voor de polder Papendorp met uitstralingseffecten op het overige Utrechtse economische leven. Eveneens wordt de stichting van een met de Rijksuniversiteit, ook qua lokatie, verbonden sciencepark voorbereid.

- 5.8. De economische zelfstandigheid van vrouwen wordt bevorderd. Dit komt vooral tot uiting in het gemeentelijk personeelsbeleid in het openbaar onderwijs.
- 5.9. Ter voorkoming en bestrijding van seksueel geweld tegen vrouwen ontwikkelt de gemeente een samenhangend beleid in overleg met vrouwenorganisaties, politie en justitie.

Etnische groepen

- 5.10. Het gemeentelijk beleid is gericht op de integratie van zowel etnische groepen als autochtone inwoners in een multi-culturele samenleving.
- 5.11. Het beleid ten aanzien van etnische groepen richt zich op het toegankelijk maken van alle voorzieningen, ook die van het particuliere initiatief. Daarnaast subsidieert de gemeente, waar nodig, een aantal specifieke categorale organisaties teneinde belangenbehartiging en het organiseren van activiteiten in eigen kring mogelijk te maken.
- 5.12. Kennis van de Nederlandse taal bij etnische groepen zal krachtig worden bevorderd met het oog op een actieve participatie in de samenleving. Ook lokale radio en televisie kunnen hierin een belangrijke rol spelen.
- 5.13. Er worden meer personen uit etnische groepen in het gemeentelijk apparaat aangesteld teneinde hun aandeel meer een afspiegeling te doen zijn van hun getalsmatige plaats in de Utrechtse samenleving.
- 5.14. Er wordt een gemeentelijke nota opgesteld met concrete maatregelen om de sociale en maatschappelijke positie van vrouwen en meisjes uit etnische groepen te verbeteren.
- 5.15. Voor zover dat binnen de wet mogelijk is wordt de administratieve uitvoering van de Vreemdelingenwet ondergebracht bij de gemeentesecretarie.

Ouderen

- 5.16. Het beleid ten aanzien van ouderen zal een speerpunt moeten zijn in het gemeentelijk beleid. Door de rijksbezuinigingen moet de gemeente zo nodig meer eigen middelen vrijmaken om nieuwe voorzieningen voor ouderen te bekostigen en zoveel mogelijk van de bestaande voorzieningen te handhaven.
- 5.17. Het zelfstandig blijven wonen van ouderen wordt bevorderd. De gemeente dient hierop in te spelen door:
  - het bouwen van woningen voor ouderen temidden van andere woningen;
  - het aanpassen van voor ouderen geschikte kleinere huizen in nabijheid van dienstencentra en verzorgingstehuizen;

- het bouwen van zogenaamde aanleunwoningen.

5.18. Leefijdsgrenzen voor het deelnemen van ouderen aan maatschappelijke activiteiten zoals adviesorganen en besturen worden afgeschaft. Deelname van ouderen in besturen van diverse instellingen dient sterk te worden bevorderd in het kader van de democratisering van het ouderenbeleid.

5.19. Jongeren

De gemeente moet, als vervolg op de nota "Jongeren in Utrecht" een meer geïntegreerd beleid voeren, waarbij scholing en vorming en vooral het scheppen van werk voor jongeren een belangrijk onderdeel vormen.

5.20. Homosexuele mannen en vrouwen

Hoofddoelstelling van het gemeentelijk beleid inzake homosexualiteit is de bevordering van homo-emanipatie, zowel op individueel als op collectief niveau en bestrijding van formele en informele homo-discriminatie en geweld tegen homoseksuelen.

HOOFDSTUK 6: SOCIALE ZAKEN

6.1. De gemeente bepleit bij het rijk het ongedaan maken van de "voordeurdelerskorting" en zolang de "voordeurdelerskorting" bestaat, informeert de Gemeentelijke Sociale Dienst haar cliënten uitvoerig over hoe zij hun situatie zodanig kunnen inrichten dat zij, binnen de mogelijkheden van de wet, niet onder de korting behoeven te vallen.

6.2. De Gemeentelijke Sociale Dienst, de Gemeentelijke Kredietbank, het Gemeentelijk Energiebedrijf en het Woningbeheer zetten tezamen een geïntegreerd en gecoördineerd beleid op voor mensen met schulden. Daarbij worden op het inkomen afgestemde regelingen getroffen.

6.3. Er wordt maximale en duidelijke informatie verstrekt over alle kwijtscheldings-, subsidie- en afschrijvingsmogelijkheden.

6.4. De ruimte in de Algemene Bijstandswet wordt maximaal benut. Het beleid van de Gemeentelijke Sociale Dienst wordt gericht op een zo ruim mogelijk toekennen (rechtvaardig) van aanvullende uitkeringen.

Er komt een zodanige verruiming van het kwijtscheldingsbeleid voor gemeentelijke heffingen en tarieven, dat mensen met een minimuminkomen er onder zullen vallen, onder handhaving van de individuele benadering.

6.5. De gemeentelijke mogelijkheden om aanvullende uitkeringen te verstrekken aan bijstandsontvangers in financiële problemen wordt maximaal benut.

6.6. Voor eventueel benodigde gemeentelijke financiën wordt een waarborgfonds ingesteld.

6.7. Er komt regelmatig overleg tussen de Gemeentelijke Sociale Dienst en het betrokken wijk- en welzijnswerk om structurele problemen in wijken en bij bepaalde groepen tijdig te signaleren.

6.8. De gehele procedure rond het verlenen van uitkeringen en bijstand en de controle daarop zal worden nagelopen op het voorkomen van voor de ontvangers onnodig kwetsende en bureaucratische procedures, waarbij deze in voorkomende gevallen zullen worden gewijzigd. De Gemeentelijke Sociale Dienst neemt geen anonieme tips over uitkeringsgerechtigden in behandeling.

6.9. Er wordt een cliëntenraad bij de Gemeentelijke Sociale Dienst ingesteld, die een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van de dienstverlening.

HOOFDSTUK 7: PERSONEELSBELEID

7.1. De gemeente vervult een voorbeeldfunctie ten aanzien van het personeelsbeleid en de arbeidstijdverkorting. Er wordt gestreefd naar een goed werkklimaat en een actieve loopbaanbegeleiding voor alle werknemers. Onderzocht wordt hoe de procedure voor interne en externe werving kan worden bekort.

7.2. Bij werving, selectie en aanstelling krijgen vrouwen, langdurig werkloze jongeren, leden van etnische groepen alsmede gehandicapten een voorkeursbehandeling wanneer zij aan de functie-eisen voldoen of dat binnen een redelijke termijn zullen kunnen doen. Streefpercentages zullen jaarlijks in de sociale jaarplannen en -verslagen worden overgenomen en verantwoord.

7.3. Zolang vrouwen nog onderverteenwoordigers zijn in het arbeidsproces worden functies waarin voornamelijk vrouwen werken voor vrouwen behouden.

7.4. Per dienst wordt een positief actieplan opgesteld dat jaarlijks wordt geëvalueerd en bijgesteld. Hierin speelt loopbaanbegeleiding, her-, om- en bijscholing een belangrijke rol.

7.5. Het aandeel vrouwen op hoge posities en in technische functies bij de gemeente moet stijgen.

7.6. Bij reorganisatie- en automatiseringsprocessen moet de verhouding vrouwen en mannen minimaal gelijk blijven, ook per functieniveau.

7.7. In de periode 1986 - 1990 wordt in het kader van de herverdeling van arbeid een verdere arbeidstijdverkorting nagestreefd tot 32 uur per week. Vooruitlopend op de realisering van de 32-urige werkweek zal de gemeente daartoe initiatieven nemen.

7.8. Nieuw te creëren deeltijdbanen moeten aan een aantal voorwaarden voldoen.